Vertrouw mij, ik kom uit de veehandel

Herman Brusselmans

Vertrouw mij, ik kom uit de veehandel

2020 Prometheus Amsterdam

© 2020 Herman Brusselmans
Omslagontwerp Kris Demey
Foto auteur Koen Broos
Zetwerk Mat-Zet bv, Huizen
www.uitgeverijprometheus.nl
ISBN 978 90 446 4512 5

Alles is belachelijk, behalve het heelal en wat erin gebeurt. Ik had een nieuw horloge gekocht, een Seiko, bij Paul De Winne. Het voorwerp kostte 499 euro. Ik verliet de winkel, en keek hoe laat het was. Dat viel mee. Wat verderop is een broodjeszaak. Ik liep naar binnen. Ik bestelde een broodje boulet en een kop koffie. Een Vlaams auteur moet flink eten. Nochtans lag de Vlaamse literatuur plat op haar kont. Zelden zo'n malaise meegemaakt. Niemand koopt nog een literair boek. En als men er al eentje koopt, dan bij voorkeur van een buitenlandse lesbienne. Die heeft een blok beton van 800 bladzijden geschreven over een tovertuin, en daarin lopen allerlei blote meisjes rond die nooit moeten kakken, en dan fluit moeder-overste op haar fluitje, en de meisjes stormen naar binnen om daar havermoutpap te eten die door een van hen vergiftigd is. Welk meisje was de dader? Daar moet je eerst 799 bladzijden voor doorploegen voor je het te weten komt. De miljoenen lezeressen met hun bloempotkapsel dachten eerst dat het Sally was, dan Maddy, en ten slotte bleek het Lucia.

In de broodjeszaak zaten meerdere andere mensen. Je

komt ze continu tegen alsof de wind ze bewust in je richting waait. Ikzelf zit er niet op te wachten, en ze kunnen allemaal de tyfus krijgen. Aan het tafeltje naast het mijne zaten er twee te praten over een kibboets. Ik kwam niet eens te weten welke kibboets het precies was. 'Juan heeft er z'n gitaar laten liggen,' zei de ene, een vrouw met een huid zo geel als de voorkant van de onderbroek van een dakloze travestiet die ik gekend heb.

'Juan laat altijd wat liggen,' zei de andere, ook een lelijk wijf dat niks betekent voor de vrouwenemancipatie. Je hebt algauw de neiging om te vragen wie Juan is. Zo'n neiging moet je verbijten. Al was Juan de geheime stiefzoon van Sylvie Meis, het is van geen belang. Normale schrijvers leggen dan uit wie Sylvie Meis is. Daar doe ik niet aan mee. Ik schijt nog liever diarree in alle gaten van een prostituee. De koffie was niet lekker. Ik was wel lekker. Dat komt door de pillen ontworpen door dokter Toutbien en gefabriceerd door apotheek Het Sluizeken. Nou ja, lekker. Zo lekker nu ook weer niet. Waar ik niet krabde, had ik jeuk. Lekker is anders.

Ik controleerde op m'n telefoon waar ik mij bevond. Nog steeds in die godverdomde broodjeszaak, kun je het geloven. Ik had me eigenlijk liever in de jaren zeventig bevonden, krek op de dag dat ik de fantastische muziek van Uriah Heep ontdekte, omdat m'n klasgenoot Guy Condez me hun lp *Salisbury* leende. De jongeren van tegenwoordig weten niet meer wie Guy Condez is, laat staan Uriah Heep. Zouden ze Jan Becaus nog kennen, die gisteren overleden is? Merkwaardig, want ik zag hem van-

daag nog op z'n fiets rijden, al gebruikte hij maar één been met daaraan één voet om te trappen. Dus gezond is hij allicht niet. Ik heb ooit een brief geschreven naar het belangrijkste lid van Uriah Heep, de drummer Lee Kerslake. Vijfenveertig jaar later is die verloren gewaande maar teruggevonden brief gepubliceerd in het digitale tijdschrift *De Correspondent*, waar ook allerlei geile wijven zonder beha voor schrijven. Een van hen, zo biseksueel als een zeepaard, heeft tevens minstens één roman geschreven, getiteld *Drift*. Je denkt toch niet dat ik die roman gelezen heb? Ik lees geen romans van vrouwen, er komt een walm uit die ons eraan herinnert dat vrouwen beter zijn in het poetsen van wc-potten dan in schrijven. Zoals men weet hou ik erg veel van vrouwen, maar ze moeten wel hun gore bek niet te vaak opentrekken. Wat geregeld tegenvalt bij vrouwen zijn hun tanden, dat je denkt: nou nou, de verrotting heeft hier klaarblijkelijk toegeslagen. Ik heb vele vrouwen gekend in m'n leven, minstens 15.000. Met gekend bedoel ik dat ik hen wel 'ns tegenkwam, op de tram, op de bus, op de roltrap, noem maar op. En maar zwaaien en knipogen naar hen, zonder resultaat. Enkelen van hen kende ik beter, met naam en al. Sommigen knipogen terug, pijpen mij vervolgens, en gaan dan naar huis, om beulingen te bakken voor man en kind. Enfin, dat was in het verleden zo, tegenwoordig ben ik monogaam met m'n vriendin Lena, een beroemde lerares Nederlands, en je zou haar tanden moeten zien. Witter dan de sneeuw van 12 februari, dus van voor de definitieve klimaatverandering, die me geen bal interesseert.

De twee kibboetstrutten gingen weg, en vergaten een paraplu. Alsof ik hun na zou roepen: 'Hé! Jullie paraplu!' Dat ze hun paraplu in hun kut steken, dan reist-ie altijd een beetje mee. Op een ander belendend tafeltje had iemand dan weer een krant laten liggen. Ik nam hem ter hand. Ik las een artikel over een 62-jarige vrouw die dood was gevonden in haar flatje, 90 procent kans dat ze vermoord was, en de politie tastte voorlopig in het duister inzake moordenaar, motief, alibi, mededaders, omstandigheden, wapen, oorzaak, en gevolg. De politie tast steeds meer in het duister, en heeft hulp nodig. Ik legde m'n auteurschap voorlopig terzijde, en kroop in de huid van een speurder, privédetective Herman Brusselmans, die de moord op de 62-jarige vrouw in haar flatje zou oplossen. Het is aanbevolen om niet altijd in dezelfde huid te zitten. Akkoord, Lena zou nu de vriendin moeten zijn van een speurder en niet van een beroemd Vlaams auteur, maar Lena is in staat om zich aan dergelijke omstandigheden aan te passen, zo'n versatiele schattebout is ze wel. Weet je, de uitleg aan Lena over hoe ik van het auteurschap naar het speurderschap was overgestapt, slaan we eenvoudigweg over, en als ik straks thuiskom, dan beschouwt ze mij als een intrinsiek oplosser van moorden en andere misdaden. Over literatuur zal niet meer dan sporadisch gesproken worden, bijvoorbeeld als Marnix Peeters een interne zakbreuk heeft opgelopen bij het rukken, en daar veel over te doen is. Of als ikzelf in het nieuws kom, dat ik pakweg een belangrijke literaire prijs gekregen heb voor m'n meest recente roman *Bloed spuwen naar de hematoloog*. M'n verle-

den als auteur kan ik natuurlijk niet zomaar uitwissen. Dat loopt gewoon door, hoezeer ik thans ook een speurder mag zijn. Derhalve zou je kunnen zeggen dat ik niet echt een fulltimespeurder ben, maar tegen wil en dank een auteur-speurder kan genoemd worden. Ja, oké, het is niet anders. Sterker nog, ik kan tijdens m'n korte of lange carrière als speurder, als ik wat tijd overheb, doorgaan met schrijven, als een soort van hobbyist die het, hoe druk hij het met z'n andere baan ook heeft, niet kan laten om dingen aan het papier toe te vertrouwen. Een dubbelfiguur. Dat wil zeggen: zes à acht uur per dag achter de moordenaar van de 62-jarige vrouw aan gaan, en drie à vier uur per dag schrijven, en de overige uren van het etmaal vullen met heel lief zijn voor Lena, dat prachtige meisje met af en toe haar gifgroene slipje. Qua beha heeft ze de keuze tussen blauw, zwart, wit, geel, en multicolor. Is dat niet ontroerend?

Ik bestelde nog een kopje koffie, een mens moet geregeld op z'n gemakje een rustpauze inlassen, of het zou je allemaal boven het hoofd beginnen groeien. Terwijl ik van de koffie dronk, besloot ik om geen halftimespeurder te worden. Die dode 62-jarige vrouw kon gerust zonder mij. En ik een speurder? Met dat lange haar, die neus, en dat jasje van Martin Margiela uit 2005? Nee, zo'n speurder zou door niemand au sérieux worden genomen. Dan nog liever kraandrijver, vuilnisman, of treinmachinist. Halt houden in Brussel Centraal, een worstenbroodje eten, op topsnelheid weer vertrekken, nu naar Brussel Zuid. Of voltijds schrijver blijven, zoals ik het was sinds 1982. In dat

jaar gebeurden drie belangrijke dingen: op 13 oktober kwam m'n debuutboek *Het Zinneloze Zeilen* uit, het tweede ben ik vergeten, en op 25 december werd het Kindeke Jezus geboren. Al snel groeide hij op tot een flinke kleuter, die de Maagd Maria het bloed van onder de nagels pestte, met gebruik van keutels, rode mieren, en roddel & achterklap, zoals tegen Z'n vriendjes zeggen: 'M'n Moeder is een hoer.' Dat was niet fideel van Jezus, zoals het Kindeke Jezus meer en meer genoemd werd nadat Hij opklom in levensjaren. Toen werd Hij verliefd. Dat staat niet eens in de Bijbel. Paulus, Marcus, Mattheus, en Lucas hebben het, waarschijnlijk bewust, niet opgenomen in hun geschriften, allicht omdat degene op wie Jezus verliefd werd een 62-jarige huisvrouw was, die later vermoord zou worden, maar door wie, in Godsnaam door wie? Dat zou ons te ver leiden.

Ben je nu nog niet gestopt met roken, Herman? Jawel, maar ik had zin in een sigaret, dus na het betalen en het naar buiten stappen stak ik een Marlboro op. Ik inhaleerde als een waanzinnige met een bijl in z'n poten. Ik kan zo ineens boos worden op heel de wereld en op iedereen, en dan jeuken m'n knuisten. Het liefst zou ik een heel oude vrouw neerslaan, want die komt toch nooit meer klaar, zodat ik me afvraag: wat is haar nut op aarde? Of een man op een bakfiets, waarvan zowel het voor- als het achterlicht reglementair in orde is. Voor zo iemand kan ik gerust een portie haat voelen. Maar ja, m'n wilskracht, die is legendarisch. En ik hou m'n knuisten op zak. Wat verder had je die winkel waar je vinylplaten kon kopen. Ik stapte er maar

eens binnen. Voor je het weet, tref je daar *Salisbury* van Uriah Heep aan, want m'n oorspronkelijke exemplaar uit de jaren zeventig ben ik kwijtgeraakt, met als aanleiding verhuizingen, onachtzaamheid, een doos vol vinylplaten die ineens onvindbaar blijkt, en puur, onversneden toeval. Leer mij het toeval kennen. Ik stond eens te schuilen en toen begon het te regenen. Als dat geen toeval is, heeft een vogel geen vleugels. O, op vleugels van papier zweven van alginder naar alhier. In de vinylwinkel rook het naar vochtafscheiding van drie wijven met de kutziekte. Fris zou ik dat niet noemen. Leer mij noemen kennen. Allerlei personen stonden in bakken met lp's te graaien. En maar graaien. Was dat niet Joost de Vries die bij de s-bak naar platen van Barbra Streisand stond te zoeken? Verdomd, hij was het. Ik liep naar deze s-bak toe, en zei: 'Joost! Ouwe hoenderknuppel! Jij hier! In deze stad! Hoezo?'

'Mijn naam is Ulrik,' zei hij.

'Verdomd,' zei ik, 'Ulrik de Vries. Die moet ik weer net tegenkomen. Hoe gaat het? En met de ballonnenhandel?'

'Ik heet Ulrik Dijkers,' zei hij, 'en ik zit in de koevoetenhandel.' Als het zo zat. Ik liet die rotzak zonder veel moeite achter, en liep naar de U-bak. Koevoetenhandel, het zal wel. Let op, ik heb respect voor koevoeten, het is verbluffend alaam. Maar om nou te zeggen dat ik respect opbreng voor iedere handelaar in koevoeten, dat is ook een paar bruggen te ver. Ik kreeg een steek in m'n knie. Dat heeft te maken met het weer, iedere keer als er motregen op komst is, voel ik steken in die ene knie. Een erfenis

uit m'n voetbalgeschiedenis. Eens kreeg ik een gigantische, smerige trap tegen m'n linkerknie van verdediger Gerry Van Horreweghe, toen uitkomend voor Scela Zele. De Zelenaars waren geduchte tegenstanders, en het was een publiek geheim dat ze voor de wedstrijd telkens amfetamines snoven. De dopingcommissie was indertijd een lachertje, en tenimmer werden er controles die naam waardig uitgevoerd. Van Horreweghe was niks meer of minder dan een verslaafde, lelijke, oerdomme, stinkende, vereenzaamde hufter. Hij woonde op pas zestienjarige leeftijd reeds alleen in een blokhut in het natuurreservaat The Smiling Horse in Zele-Oost. Daar hield hij zich bezig met knutselen, boetseren, en z'n parkiet Durbuy, die hij gekocht had in het gelijknamige stadje in Wallonië, waar hij die keer op bezoek was bij z'n tante Thea, die Vlaanderen voor Wallonië geruild had, omdat ze de Walen seksueel aantrekkelijke individuen vond, met hun geinige, dicht bij elkaar staande ogen, hun verlepte borstkas, en hun harige oren. Thea Van Horreweghe was zo goed als krankzinnig, en verzamelde kleine zandplaatjes, die ze aan een touwtje boven haar drukpers hing. Met gebruik van die drukpers maakte ze eigenhandig zelfgeschreven essaybundels, die ze probeerde te verkopen op bijeenkomsten, publieke vergaderingen, en samenscholingen van meer dan veertig mensen. Haar drie essaybundels waren *Verboden soep te koken in de iglo*, *De bloedsomloop van de ritselaars*, en *Dompé zit op de bank*. De onderwerpen in deze vodjes waren het Colosseum, winterwanten, de komende oorlogen, het besef van de nutteloosheid, dieren van minder dan drie kilo, de

zeis als voorwerp om gras mee te maaien, en de middagdutjes van Hitler. Daar is weinig vraag naar in deze tijd, en Thea Van Horreweghe verdiende er zo matig mee, dat ze niet eens haar neef Gerry wat extra geld kon geven om oneindig veel zangzaad te kopen voor Durbuy, dat voor ik het vergeet het allerkleinste stadje is van heel ons vorstendom.

Ik keek naar buiten om te zien of er motregen was. Nee, zeker niet. Geen wonder dat de steken in m'n knie foetsie waren. Ik begaf me traag naar de U-bak. Ik graaide. En maar graaien. M'n klomp brak toen bleek dat er geen enkele lp van Uriah Heep te verkrijgen was, laat staan *Salisbury*, dat onverbloemde meesterwerk. Opeens kwam er een vrouw binnen met een taart, waarop 36 kaarsjes brandden. De uitbater van de winkel was jarig, en deze buurvrouw bracht hem de lekkernij. Er werd door de aanwezigen geapplaudisseerd, en de uitbater blies de kaarsjes uit, waarbij hij een hoestbui kreeg, die minstens zeven groene rochels op de taart deed belanden. De taart werd dan ook in de vuilnisbak gegooid. Ik stapte af op de buurvrouw, en zei: 'Goeiedag, meneer Tsisekedi, vindt u het niet te kil in ons land?' Ze lachte luid. 'U vergist zich,' zei ze, 'ik ben een witte, Vlaamse vrouw.'

'Excuus,' zei ik, 'ik keek naar je wenkbrauwen, en ik dacht: dit is een neger, en nog geen kleintje ook.' Ze voelde aan haar wenkbrauwen. 'Ja,' zei ze, 'misschien moet ik ze eens ten dele laten epileren.'

'Ten dele?' zei ik. 'Brand ze integraal eraf met een toorts, makker.' Ik liet haar achter, en liep naar de uitba-

ter, en die mocht dan wel jarig zijn, toch zei ik: 'Jij hebt geen enkele lp van Uriah Heep in huis, durf jij nog rondlopen zonder in de grond te zakken van schaamte?'

'Heb je al bij de U gekeken?' vroeg hij.

'Waar anders, man?' zei ik. 'Ik heb me scheel gekeken bij die godverdomde U, maar nee, niks, totaal niks van Uriah Heep.'

'Ik zal naar een paar lp's van deze artiest op zoek gaan,' zei hij, en hij nam een blaadje papier, en een pen. 'Hoe spel je zijn naam?'

'Joe Rijaa Hieiep,' zei ik. Dat schreef hij op. 'Vanaf het moment dat ik van deze muzikant lp's beschikbaar heb, laat ik je iets weten,' zei hij, 'ik zal je telefoonnummer ook noteren, Herman, zodat ik je kan bellen.' Ik dicteerde hem een telefoonnummer dat van iedereen kon zijn, maar niet van mij. 'Zo,' zei hij, 'dat komt zeker in orde. Nu ga ik sluiten, ik ga m'n verjaardag vieren met m'n moeder.'

'Heeft ze beulingen met appelspijs voor jou gemaakt?' vroeg ik.

'Was het maar waar,' zei hij, 'het zal wel weer misosoep met meergranenbrood zijn.' Hij verzonk in tristesse. Wat had ik in deze handelszaak nog verder te zoeken? Ik verliet hem weshalve. Op straat was het droog, wat me verder niet opviel. Dus de wedstrijd was nog maar drieëntwintig minuten bezig, en ik kreeg me daar toch die trap tegen m'n knie. Ik viel te gronde. De scheids gaf Gerry Van Horreweghe een gele kaart, wat m'n leed niet verminderde. Vier mannen kwamen het terrein opgerend met een brancard in hun poten. Onze verzorger, Rie Van Belle-

kens, bekeek m'n knie, en zei: 'Je moet naar het hospitaal, Herman, ik kan als eenvoudige stratenmaker met als hobby verzorging tijdens voetbalwedstrijden verder niks voor je doen.' Ik werd op de brancard vastgesnoerd. 'Dag kerels,' zei ik tegen de vier mannen, terwijl ik verrekte van de pijn. Het zweet stond op m'n voorhoofd, ik zweer het. Zo veel pijn had ik nog niet gehad sinds die keer dat m'n neus vastzat in een nijptang, gehanteerd door m'n broer Joseph. Voor de rest waren we niet alleen broers, doch ook vrienden. We kwamen uit hetzelfde nest, woonden jarenlang op hetzelfde adres, en hadden gemeenschappelijke ouders, Gust en Lea, en een zus, Mia, en honden en koeien, en buren en kennissen, en een poes, Dukdalf, een schitterend, zwart dier dat... nou ja, dat... hoe zal ik het zeggen, dat... dat echt wel leuk was, ja, inderdaad, zo zou je het kunnen samenvatten.

Omdat alle drie de ambulances in Hamme druk bezet waren door de vliegtuigramp in Moerzeke, werd ik naar het ziekenhuis gebracht in de laadruimte van een Renaultbestelwagen, bestuurd door een van de vier mannen, de plafondschilder Orace De Voecker. Hij meende dat hij me wat moest verstrooien, om aldus mijn pijn te verzachten, door een quiz te spelen. Hij stelde de vragen en ik moest antwoorden. Ik had alle antwoorden juist, en Orace floot tussen z'n tanden van de bewondering. We kwamen aan. Een rolstoel werd me ter beschikking gesteld. Een verpleegster rolde me naar binnen, naar onderzoekslokaal 2ce39vf432bb06. Daar vroeg de verpleegster me om te wachten op dokter Armand Bleeck, die ik, zo zei ze, kon

herkennen aan z'n kale kop en z'n rare loopje, alsof hij een struisvogel wilde imiteren maar in plaats daarvan per ongeluk een reiger imiteerde. Ik verkortte de wachttijd, die nog vol pijn zat, door de zestien belangrijkste filmsterren van de twintigste eeuw op te sommen. Ik had ze alle zestien juist, en voelde enige trots. Toen kwam dokter Armand Bleeck binnen, inderdaad kaal, en inderdaad een reiger in plaats van een ooievaar. 'Zo zo,' zei hij, 'een patiënt, wie had dat kunnen denken op een zaterdagmiddag. Ik was net zinnens om de plinten op te poetsen toen ik de oproep binnenkreeg.' Hij trok aan z'n sigaret. Ik vroeg er eentje. Hij gaf me een Belga, vuur, en ik inhaleerde diep. Ik dacht: als ik de rook er weer uit blaas langs m'n oren, zou die dokter dan verwonderd opkijken? Ik probeerde het, en het mislukte. Dat zijn zo van die kleine dingen, die het leven soms ontgoochelend maken. Doch steeds voorwaarts!

Dokter Bleeck nam een heupfles uit z'n binnenzak, en nam een slok. Ik dronk wel graag, maar wilde niet van dezelfde fles zuipen als die vieze dokter. Hij bekeek m'n knie, zei dat het niet erg was, en legde er een steunverband om. Hij ging met één bil op de tafel zitten, nam een slok, trok van z'n sigaret, staarde in de rook, en mijmerde: 'Het jaar was 1943... M'n vader had de ondergang van het nazisme gezworen... Hij was echter een arme hoedenmaker... M'n moeder vond minister Von Ribbentrop dan weer een mooie man... Ze wilde vaders pogingen om het nazisme te laten ondergaan verijdelen... Zij was echter een arme mandenvlechtster... M'n vader wierp het nazis-

me niet omver, m'n moeder liet zich niet naaien door minister Von Ribbentrop, door hun afkomst ging dit niet door... Wat mij, als kind en later als volwassene, tot een herinterpretering van de menselijke aard bracht, waarbij ik zowel het liberalisme als het socialisme verwierp, en me neervlijde in de schoot van de kerk... Ik zong in het koor songs als "Ave Maria" en "Als de kat van huis is"... De onderpastoor gaf mij een gratis paar zwemvliezen... Samen doken wij het zilte nat in, de onderpastoor zonder zwemvliezen en ik mét... De stroming was hevig... De kabeljauwen vluchtten naar veiliger oorden... In de verte rommelde de donder... Uitgeput kwamen wij aan wal gekropen... Ik was één zwemvlies kwijt... Het was 1959, in de Chinese astronomie het jaar van de Kalkoen...' Terwijl hij verder zwetste verliet ik mankend kamer 2CE39VF432BB06. M'n knie deed wel minder pijn, dat moest ik de krankzinnige dokter Armand Bleeck nageven. Met z'n gore verhaal over weerstand, collaboratie, en menselijk tekort. Daar zat een jongen als ik niet op te wachten. Waar wachtte ik dan wel op? Op blote tetten en een natte preut uiteraard. Maar een meisje vinden was niet makkelijk voor een perfectionist als ik. Aan elk van hen mankeerde wel iets, was het niet een onfrisse adem, dan wel pukkels op het voorhoofd, vieze nagels, of platvoeten. Ik leerde er ten slotte eentje kennen dat alleen die pukkels op het voorhoofd had. 'Hoe komt dat, Liesje?' vroeg ik haar, terwijl we in het hoge helmgras lagen.

'Te veel choco eten,' zei ze.

'Eet dan wat minder choco,' zei ik.